

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbu, uz koja nema prične preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šijati „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Za mir.

Velika manifestacija kršćansko-socijalne stranke u Beču.

BEČ, 7. U velikoj dvorani za svečanosti novog općinskog doma, bila je popodne impozantna manifestacija kršćansko socijalne stranke za mir. Dvorane i galerije bile su duplom pune svijeta. Na iskričenom podiju dizala su se poprsja Cesara i Svetog Oca.

Zemaljski maršal princ *Liechtenstein* otvorio je skupštinu sa pozdravnom besjedom, u kojoj je rekao:

Sakupili smo se ovdje, da Dapi i našem Cesaru izrečemo srdačnu zahvalnost: Dapi na njegovu prijedlogu da se uspostavi mir, a našem ljubljenu vladaru na velikodušnoj spremnosti kojom je pristao na taj prijedlog. Mi tražimo sporazumni mir i, ako bude moguće, uzajamno razoružanje kaogod i stalni odabranički sud, koji će nas u buduću trajno čuvati od zločinačkih napada zlih svjeda. Ministar izvanjskih posala grof Czermin označio je u Budimpešti jasno i muzevnim naglaskom stajalište monarhije. Ovim izrazitim načinom, sa kojim se i mi potpuno slažemo, Ministar je izbje-gao onim namjernim nesporazumima ententinih vlasti, koji ljubav Austrije za mir mijesaju sa umorom i slabooom. Mi pružamo ruku časnom sporazumu; odbiju li je, tad ćemo se latiti mača, koji će se božjom pomoću, kao dosad, u našu korist odlučiti.

Zatim odborski prisjednik *Kuntschak* držao je veliki govor, koji mu je skupština prekidala burnim odobravanjem i izjavama pristajanja. *Kuntschak* je rekao:

„U svim zaraćenim i neutralnim zemljama budi se vruća želja za mirom i utire sebi put, makar pojedine vlade i novinarski plaćenici makar nesvijesni fantasti i nadržinacionalni protiv toga bijesnili. Dapa je prvi izustio riječ o miru; poslije njegove došla je cesareva riječ, koja je potekla iz najčišće volje i najplemenitijeg, viteškog osjećanja. Danas smo se mi sastali, da kao katolici rečemo Dapi, sa kakvom smo radošću dočekali njegovo nastojanje za mirom, da kao Austrijanci izrečemo svome mladome, uprav velikodušnome Cesaru zahvalnost za to što je stao sasvim uz bok Dapi, da zajedno s njim povratit svojim nardinama i cijelome svijetu blagodat mira. Sastali smo se, da pokažemo kako vruće čeznemo za konačnim mirom. Rat nam je dodijao; ali državnici zaraćenih vlasti odmah dovikujuemo, neka se čuvaju da iz tog našeg priznavanja ne bi povukli krivih zaključaka. U ovom svečanom času mi ozbiljno opominjemo, da se naša spremnost za mir ne tumači izlijevom moralne i fizične slabooe. Dodijao nam je rat, ali nas nije umorio. Cili i ispunjeni srčanoošću i neslomljenom žilavošću mahom smo spremni izdržati, i svoje brige i dužnosti podnositi do sretnog kraja. Austrija može da umre, ali se predati neće. Junački narod, koji je čitavu zimu u Karpataima prkosio najjačoj nadmoći, koji je kod Gorlicka pobijedio, i zastave svoje pobjedne izvjesio u Srbiji, Crnoj Gori i Arbaniji, koji je u deset bitaka na Soči izdržao pakleni bijes, takav narod ne drhće: on je nepobjedljiv (*Burno pljeskanje*); ovom junačkom narodu stoji vjerno uz bok veliki narod patnika u zaleđu. Nek se niko dalje ne odupire sili ovih činjenica; nek se bez predrasuda sudi o pravnim povodima naše volje za mir, otvoreno i pošteno. Mi hoćemo mir, ali ga nećemo po svaku cijenu; hoćemo mir, da se možemo slobodni, u plemenitom takmičenju sa slobodnima, boriti za najveće dobro u životu naroda. Mi tražimo mir u ime čovječstva i čovječjeg dostojanstva i u ime kulture; tražimo ga u ime Evrope, koja je gotova da se istroši, dok se njeni takmaci tove, i koja finansijski propada.

Wilson je otkrio, da se Evropa mora demokratizovati. Ali ovaj poziv, baš zato što dolazi iz Amerike, vrlo je sumnjiva, jer je Amerika sama još prilično daleko od prave demokracije, a ni u kojoj državi nije izrabljivanje pučkih masa tako nečuvano, kao što je u zemlji milijardaša i trusta. Mi znamo, da poslije ovoga rata mora doći predaik, koji daje narodima veće uticanje na javnu upravu, na čitav život u državi i društvu. Ali pogledajmo samo na Rusiju; ta je zemlja već demokratizovana; na mjesto carevine nastupilo je najkrvavije tirjanstvo, što ga je ikad bilo u ruskoj povijesti; a narodu ostala je glad i bespravnost. Daleko od nas sa takvom bespravnošću, sa takom demokracijom. Demagog kao vladar nesnosan je; je li demagog hulja, koji izrabljuje narod samo da se dovine moći, tad je kapital vampir krvopija, koji sa tisuću ruku obuhvaća te ne pušta svoju žrtvu.

Sjetimo se još sa malo riječi objasniti, oholih Engleza. Engleska je prenijela iz svojih kolonija, osobito iz Indije, milijuna ljudi na evropska boji-

šta; pa misli li zar Engleska, da će se sve te stotine tisuća u ratu iskušanih Indijanaca povratiti kući, da u vlastitoj zemlji služe Engleskoj i dalje kao robovi? Engleska koja ih je u Evropu dovela, neće ih se u Indiji nikad više osloboditi.

Govornik na kraju reče: Mi tražimo mir za izmučeno čovječanstvo, za prognano čovječstvo, za ugroženu kulturu i za položaj Evrope u svijetu. Mi se veselimo, da Dapa jednako zaklinje, neka bude iznova mira na zemlji. Mi se danas osjećamo presretni, što znamo da smo u ovaj svečani čas složni sa mladim austrijskim Cesarom, koga rese najljepše kreposti Habzburgovaca. Zato se Bogu molimo, neka blagosovi trud Svetog Oca i našega Cesara.

Došlo se burno, beskrajno pljeskanje stišalo, zemaljski maršal princ *Liechtenstein* i načelnik *Weisskirchner* zahvališe govorniku na sjajnoj besjedi.

U svom završnom govoru rekao je načelnik *Weisskirchner*:

„Sve što je naša domovina mogla da učini u korist mira, to je sve učinila; nas se neće dakle kriviti, ako se ovaj nesretni rat bude nastaviti. Doslje tako nečuvanih žrtava, naš narod ima pravo, da mu se udijeli trajan mir; on je sa zahvalnošću čitao cesareve riječi Svetome Ocu, da budući poredak u svijetu ima se osnivati, isključivši silu oružja, na moralnoj moći prava i na vlasti međunarodne pravčnosti i zakonitosti. Daš je Cesar pokrenuo nešto, čim narodi mogu da odahnu, nešto što se na svačiju radost slaže sa papinim ciljevima.“

Na prijedlog načelnikov upravljen je bečkom nuncijom ovaj telegram: Kršćanski Beč prati vesela srca nastojanja Svetog Oca da se uspostavi mir, koja moraju dovesti do vruće željenog cilja, a i hoće. Bog blagosovio njegov trud.

Cesaru je upravljen ovaj telegram:

„Kao vrhovni vojskovođe na čelu jedne vojske, koja je pobjedno vijala svoje zastave daleko u neprijateljskoj zemlji, kao vladar jednoga naroda, koji sa divnim strpljenjem i u nepresušivoj ljubavi za Cesara i državu, podnosi najteži rat ponosna čela i jaka srca, Vaše je Veličanstvo, uvažujući namisao Svetoga Oca, pružilo neprijateljima ruku na pomirenje. Kršćanski Beč zahvaljuje iz dubine srca Vašem Veličanstvu na ovom velikom djelu, te s poklonstvom ponavlja staru prisegu: Sve za našeg Cesara, sve za domovinu!“

Došlo je skupština sa burnim oduševljenjem uskliknula *Živio Dapi i Cesaru*, načelnik je zatvorio skupštinu.

Cesarova zahvala.

BEČ, 9. Zemaljskom maršalu princu *Liechtensteinu* stigao je, kao predsjedniku skupštine držanoj u nedjelju u bečkom općinskom domu, ovaj telegram:

Njegovo Veličanstvo primilo je sa velikim zadovoljstvom i toplom zahvalnošću izjave vjernosti i privrženosti sadržane u manifestaciji, koja je bila prihvaćena na jučerašnjoj skupštini u bečkom općinskom domu. Nepokolebljivo se pouzdavajući u pomoć Svemogućega, Njegovo će Veličanstvo krepko nastojati da svojim milim narodima obzriži blagodat skorog mira, dostojnog prinesenih žrtava.

Do previšnjem nalogu:

vitez Polzer.

Bečka štampa o govoru grofa Czernina.

Fremdenblatt piše: Neizbježivi slom austro-ugarske monarhije bio je dogma politike naših neprijatelja. U svim zemljama ententinih vlasti vladalo je uvjerenje, da monarhija nema otporne snage, te da se nikako ne će moći održati. Pomisao o slomu austro-ugarske monarhije bila je neiskorenjiva. Taj je rat megjutim pokazao, da se Austro-Ugarska ne može uništiti, da dapače čitava skupina neprijatelja nije kadra razbiti Austro-Ugarsku. Taj je rat dokazao neuništivu snagu obih pola monarhije. Mi smo se pobjednički branili, pa se ne trebamo više naoružavati za buduće ratove, ako to niti drugi ne budu činili. Time grof Czermin pretstavlja novi svjetski poredak, u kojemu *pravo* stupa na mjesto *sile*. Nastupi li razoružanje svoju vlasti, onda se više ne će sile naroda iscrpljivati naoružanjima, koja neprestano rastu. Austro-Ugarska zašla je u boj bez želje za osvajanjem, pa niti danas ne teži na proširenje svojih područja, te je spremna sklopiti mir, koji joj zajamčuje sigurnost njezinog slobodnog razvitka. Takova jamstva leže u idejama, što ih je grof Czermin jučer razvijao. Danas više nijesu neispunjene utopije, kada se zahtijeva mir bez nasilja i izgradnja novog svjetskog poretka, u kojemu *pravo* stupa na mjesto *sile*.

Nastupio je velik čas te s najvećom napetošću možemo iščekivati odluke doglednog vremena.

Neue Freie Presse piše: U ententinih zemljama prigovarali su odgovoru monarhije na papinu mirovnu notu da govori tek o pacifističkim temeljnim načelima, ali da ne zalazi u pitanje o promjeni posjeda. Ako je ententa samo to tražila, onda je našla odgovor u govoru grofa Czernina, Monarhije ne zahtijeva ništa. Saveznici Engleske morali bi sada odlučno zahtijevati da se smjesta sklopi mir na temelju saopćenja grofa Czernina. On predlaže razoružanje, a u tom slučaju nijesu više nužni ispravci granica. Osobit utisak mora izvesti govor grofa Czernina na Srbe, Ruse i Rumunje, jer će im se jedva ikada pružiti tako dobra prilika kao ovaj put. O Rusiji ovisi, da živi s nama u prijateljstvu. Zašto dakle da se vodi rat. Grof Czermin dvoji da će ententa pristati na njegove prijedloge. Ako se to dogodi onda će morati svi saveznici Engleske uvjediti, da ih ona žrtvuje za svoje imperijalističke ciljeve. Nakon govora grofa Czernina jasnije je nego ikad prije, da osvajačala politika entente poput biča mrcvari čovječanstvo. Mir je moguć, to je nazor grofa Czernina.

„*Arbeiter Zeitung*“ piše: Grof Czermin tražio je prilike da protumači odgovor na papinu notu, a našao ju je prigodom svog boravka u Budimpešti.

S potpunim pravom ističe grof Czermin budući pravni poregaj zemlje. Promisao razoružanja koja se do sada smatrala utopijom, dobila je jasnije forme. Grof Czermin smatra razoružanje mogućim. On odlažnja ideju sile, koja kulminira u tome, da Njemačka nakon sklopljenog mira, uslijed dobiti u ratu, mora biti tako jaka, te da će se i nadalje morati naoružavati tako, da će biti izlišna navala na njezinu moć. Grof Czermin predlaže razoružanje i obrazovanje mirovnih sudova. Grof Czermin se nije dao zastrašiti od onih, koji se ustručavaju utanačiti ratne ciljeve, te je jasno izjavio, da Austrija ne kani počinjati nikakvih nasilja, te da stoji na stanovitištu mira putem sporazuma. Austro-Ugarska pristaje uz formulu: „Bez aneksija i bez kontribucija. Grof Czermin se obvezao na mir putem sporazuma, te pridržava sebi slobodne ruke samo za budućnost. Dr. Michaelis niče da se obvezao odgovornom notom, te izjavljuje, da sada ima slobodne ruke za eventualne mirovne pregovore. Razlika je očita. Austro-Ugarska nudi mir putem sporazuma, a Njemačka pregovara za mir putem sporazuma.

„*Reichspost*“ piše: Izjava državnika iz obiju ratnih tabora Evrope odavaju redovitu razliku koja udara u oči. Govori ententinih vodećih muževa imaju svrhu, da djeluju na njihove narode, dok su govori državnika središnjih vlasti upravljeni na inozemstvo. Dok protivnici moraju pred svojim narodima opravdavati rat, mogu državnici središnjih vlasti mirne duše ustvrditi, da su naše vojske spasile opstanak i čast naših zemalja. Tijekom rata mnogo se promijenilo. Nestalo je obmane krilatice, s kojima je ententa pošla u boj a narodi su počeli trijezno shvaćati i istinu. Sada istupa grof Czermin u ime Austro-Ugarske s programom, koji je odveć trijezan a da bi ga neprijatelji mogli proglasiti utopijom. Utisak govora grofa Czernina ne će izostati. Glavna točka njegovoga programa jest internacionalno razoružanje. Da je Austro-Ugarska zajedno s Njemačkom na londoskoj konferenciji predložila internacionalno razoružanje, bili bi joj se smijali. Danas je svakome jasno, da se oružjem ništa ne može postići. U krugu savezničkih pobjednika govori grof Czermin o razoružanju i za to moraju svagdje saslušati njegov govor. Sa zadovoljstvom možemo pozdraviti, što grof Czermin otvoreno istupa za mir putem sporazuma. Mirovni program grofa Czernina nova je poslanica o miroljubivosti Austro-Ugarske, ali i uzvisujuća poslanica pravednog domovinskog ponosa i samosvijesti. Time Austro-Ugarska postaje apostolom nove dobe.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Boj na Soči.

Izvjestaji austrijsko-ugarskog glavnog štana.

BEČ, 6. Službeno se javlja:

6. oktobra 1917.

Talijansko bojište: U odsječku brda Sv. Gabrijela propao je talijanski napad, preduzet na večer.

BEČ, 7. Službeno se javlja:

7. oktobra 1917.

Talijansko bojište: U odsječku brda Sv. Gabrijela Talijanci su se jučer ograničili na djelimične zagone; ali su im

prošli naprazno. Na Costabelli planinski odjeljci iznijeli su 21 bersaljera iz neprijateljskih opkopa.

BEČ, 8. Službeno se javlja:

8. oktobra 1917.

Talijansko bojište:

Na Soči artiljerijska je vatra na više mjesta jače oživjela; osobito pak je porasla na visoravni Bainsica-Sveti Duh. Do pješadijskih bojeva došlo je samo u odsječku Sv. Gabrijela, gdje su o ponoći talijanski zagoni odbijeni.

Poglavica generalnog štaba.

Ostali izvještaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog štana od 6., 7. i 8. oktobra nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Pooštreno podmorničko ratovanje.

BERLIN, 7. Službeno. Novi uspjesi podmornica na sjevernom bojištu: 17.000 nečitih tona.

Pobjegla njemačka podmornica zatočena u Spanjolskoj.

MADRID, 8. (Havas). Njemačka podmornica 203, koja je dana 9 septembra ušla u Cadicesku lulu te bila zatočena, prošle je noći umakla. Ministar predsjednik je svrgnuo sa službe sve više odgovorne kopnene i pomorske oficire.

Izvjestaji turskog glavnog štana.

CARIGRAD, 7. Glavni stan, 6. oktobra.

Fronta u Kavkazu:

U središtu propade u našoj vatri u noći prije 6 oktobra nagli napad pokušao jakim neprijateljskim odjeljcima.

Fronta na Dijali:

Preduzeće jednog neprijateljskog odreda od pet eskadrona, pojačanog artilerijom, bi ugušen u zametku od naše artiljerijske vatre.

Sa ostalih fronta nema ništa osobito da se javi.

CARIGRAD, 7. Glavni stan:

Fronta u Kavkazu:

Na desnom krilu mali patrolski bojevi po nas povoljni.

Fronta na Sinaju:

U kraju oko Gaze obostrana artiljerijska vatra i življa patrolska djelatnost. Jedan engleski oficir i jedan feldwebel bijahu zarobljeni.

Fronta na Dijali:

Na zakloništa neprijateljskih štabova učinio se krepči napad artiljerijskom vatrom.

Izvjestaji bugarskog glavnog štana.

SOFIJA, 7. Izvjestaj generalnog štaba:

Na svoj maćedonskoj fronti slaba djelatnost vatrom, nešto življa na istoku od Drjepenskog jezera. U okolici Moglene i na zapadu od Doiranškog jezera kod Mahmudije puščana paljba, kod Tulcece živahna artiljerijska djelatnost.

Metež u Rusiji.

Prethodni parlamenat.

PETROGRAD, 7. Vijest petrogradske Agencije. Prethodni parlamenat izabrao je Ceidza za predsjedatelja. Predložništvo prethodnog parlamenta sastoji se od deset članova; među tima su i nekadašnji ministri Aksentijev i Cernov, pak boljševiki Trocki i Kamenev. U tajnoj sjednici preturao se izvještaj deputacije prethodnog parlamenta o njenim pregovorima sa vladom radi preuregjenja vladine moći. Cseretel je saopćio, da su pregovori doveli do sporazuma u svima pitanjima, s izuzetkom odgovornosti kabineta prema prethodnom parlamentu. Složno se odlučilo, da će se upitati vlada, kako da joj se odgovori. Vlada nije ni formalno ni juridički odgovorna prethodnom parlamentu, ali nikakav kabinet ne može da postoji, ako prethodni parlamenat nema u nj pouzdanja.

Željezničari prijete besposličijem.

PETROGRAD, 7. Vijest Agencije. Na skupštini željezničkog odbora moskovskog kotara odlučeno je besposličijem. Moskovski odbor za besposličijem upravio je Kerenskome telegram, po kojemu će željezničari strpljivo čekati da se udovolji njihovim potrebama, ali da otsada svu odgovornost za dalje dogagajaje pripustaju vladi. Kerenskij je javio odboru općeg željezničarskog udruženja, da će se njihovi prohtjevi, naznačeni dana 6 oktobra, udovoljiti, te je zamolio, da se zaljućak o besposličijem opozove.

Na demokratskoj konferenciji.

PETROGRAD, 7. Na zadnjoj sjednici demokratske konferencije primljen je prijedlog, da se upravi proglaš demokratima svega svijeta. U proglasu podsjeća se na alarmantne glasove, da je namjera internacionalističkih krugova sklopiti mir na troškove Rusije, te dokončati posebnim mirom klanje između kulturnih naroda. Zatim se izjavljuje, da bi gđženje ruske revolucije značilo mir na troškove i zarobljenjem jedne od zaraćenih zemalja; tim bi svijet doživio novih prijetnja revanše i novih naručavanja. Stoga konferencija pozivlje demokraciju svega svijeta da podupre nastojanja ruske revolucije u korist mira.

Prva sjednica prelibnodnog parlamenta biće dana 6 oktobra u gradskoj vijećnici.

Izbori u Finskoj.

Helsingfors, 7. Vijest Agencije:

Na sabsorskim izborima krajem drugog dana, socijalni demokrti odnijeh 45% ukupnog broja glasova, a gragjanska stranka 55%.

Rusi zarobili grofa Miera.

PETROGRAD, 7. Na Kavkaskoj fronti uspjele je ruskim izvidnicima da smjelim zaljetom zarobe zapovjednika njemačke zrakoplovidbe u Crnom Moru grofa Miera.

Ruska vlada i demokratska konferencija.

PETROGRAD, 7. Vijest Agencija. Da vijećanju članova vlade sa odaslancima demokratske konferencije i predstavnicima gragjanskih elemenata, na kojemu je predsjedavao Kerenski, postigla se složnost u svim pitanjima. Kerenski je izjavio, da vlada namjerava namah obrazovati potpun kabinet, da se vlada uspostavljuje koalicije mogne odmah posvetiti radu na osnovu načela utvrđenih od vlade i predstavnika demokracije i gragjansva.

U glavnom odboru Reichstaga.

BERLIN, 8. Glavni odbor Reichstaga primio je poslje odlje rasprave, a sa svim glasovima osim glasova socijalnih demokrtata i neodvisnih socijalista, naknadni predacun. Tim se ima smatrati da je otkren incident, koji je nastao u subotnjoj sjednici Reichstaga.

BERLIN, 8. Poslje izvaja državnog kancelara i govora ratnog ministra i državnog tajnika Helffericha u glavnom odboru, situacija se već tako razbistrla, da se sada već ne može govoriti ni o kojoj krizi.

Zastupnik Turmel uapšen.

PARIZ, 7. (Havas). Zastupnik Turmel je uapšen.

Veliki nemiri u Italiji.

ZURICH, 7. Milanska štampa počela je objavljivati potanko opisivanje nemira mjeseca augusta i septembra u gradovima sjeverne Italije. Najinterezantnije je to, da su radnici gradili barikade i pucali iz mitraljeza, i da su se protiv bantovneke siljale engleske čete.

U službi narodnog ustanka bez oružja.

Ministarstvo za zemaljsku obranu javlja:

U raznim vojničkim pomoćnim službama ima još uvijek brojne momčadi, koja bi po svojem stepenu sposobnosti mogla služiti na fronti ili barem kod etapnih četa.

Da se oslobodi ova momčad od svoje sadašnje službe, bit će u skoro vrijeme u velikom opsegu pozvani u službu narodnog ustanka bez oružja oni obvezanici nerodnog ustanka, koji na pregledbama nijesu bili proglašeni sposobnima za narodni ustanak pod oružjem, i to u smislu odredaba § 26. propisa, koji se odnose na organizaciju narodnog ustanka.

Pozvat će se samo ona godišta narodnog ustanka, koja ne potpadaju više pod dužnost stavnje; pozvat će se dakle samo godišta 1891 do 1898, i to u jednakom razmjeru u svim dijelovima monarhije, imajući pri tom najveći obzir i na interese opće i na one pojedinačne.

U ovom smislu dolaze u obzir najprije oni koji se dobrovoljno jave, a upće na prvom mjestu bit će izabrane one osobe, koje ili nemaju svog zvanja ili imaju takovo, kojeg se mogu u sadašnje doba potpuno odreći. Ovamo se ubrajaju osobito takva zvanja, koja služe raskoši ili zabavi.

Namještenici u javnim službama kao god i osobe, koje su zaposlene u radnjama u vojne svrhe, ne dolaze nikako u obzir; isto tako poštedjet će se u koliko bude moguće sisa ostala zvanja, koja su u današnje doba od osobita značenja, da im se ne oduzmu radne sile.

Onima, koji će na temelju ove akcije biti pozvani na službu u narodni ustanak bez oružja, bit će tim olakšana vojna dužnost, da će — ako oni sami ne zatraže drugu službu — vršiti vojnu službu kod svoje kuće ili u njezinoj neposrednoj blizini, te će njima na ovaj način biti moguće, da se bave, kad im dopusti njihova vojnička obveza, i nadalje svojim civilnim zvanjem.

Radi toga, gdje vojni interesi budu dopuštali, bit će im dopušteno stanovati izvan vojničkih ubikacija.

Osobitim se pak naredbama pobrinulo, da ove osobe i u buduće — barem tako dugo dok se ne bi njihovo stanje promijenilo usljed eventualne opće pregledbe odnosnih godišta — upotrebe u istom mjestu i svojstvu, tako budu prema navedenom pozvani.

Kod saziva će se osobito uzeti u obzir oni koji se nalaze u područjima, koja je rat zahvatio.

Patriotično sabiranje rublja u ratne svrhe.

Sve veća nestašica naravnih sirovina prouzrokuje znatnih poteškoća pri opskrbljivanju vojske potrebitim rubljem, dok pripravljivanje rublja od sirovina, koje naodmještuju tkanine, nije još toliko

napredovalo da bi se moglo na vrijeme dostočiti velikoj potrebi vojske. Stoga je uputno, da se upotrebi sve što se nalazi u rukama privatnika a istim nije više potrebno.

S obzirom na to ministarstvo rata (ured za ratnu skrb) priredilo je u cijeloj monarhiji opće sakupljanje rublja od 14. do 21. listopada o. g.

To će se sakupljanje obavljati u dane 16, 17 i 20 listopada isto tako kako je u svoje doba bilo naregjeno za druga patriotična sabiranja, naime za vunu, kovine i sl. uz sudjelovanje svih školskih faktora i školske mladeži.

U svakom se mjestu imaju opet oživiovršiti mjesni odbori koji će upravljati cijelom akcijom, primati sakupljeno rublje i otpremit po već tiskanim uputama, što će kotarska poglavarstva neposredno primiti.

Učenički pučkih, gragjanskih i srednjih škola koji se, privolom roditelja, svojevoljno budu prikazali, imat će da ih od kuće do kuće u skupinama od 2 do 3, pod nadzorom starijeg učenika.

Ta tri dana školski je praznik. U opće učenicima darovano će se rublje predati samo u dobro pakovanim oмотinama.

BEČ, 8. Opće sakupljanje rubenine, koje je pokrenuo ured za ratno staranje, steklo je izvanrednu preporuku tim, što su Njihova Veličanstva stupila sa dragocjenim velikim prinosom svima na čelo. Cesar i Cesarica su dopustili, da se razne vrste rubenine iz dvorskih zalihava stave na raspolaganje uredu za ratno staranje. Ovim je označavana velika važnost i znamenitost, koja se sa najvišeg mjesta pripisuje općem sakupljanju rubenine.

Naši Dopisi

Olib, 15. p. m.

Što čekali to i dočekali pobožni Olibljani. Njihova vruća želja da im i zavjetna crkva sv. Roka bude posvećena, što se ovih dana sa neopisivim zadovoljstvom ispunila. Ta se lijepa crkva diže na prostiranom zemljištu, darovanom od dične obitelji Pulistić, između dva goja od kojih jedan pripada crkvi a drugi pohvaljenoj obitelji. Ovo je zadnje vrijeme bila vrlo lijepo obnovljena i u nju je bio premješten iz župne crkve krásno izragjeni glavni oltar, jer je matici crkvi preuz. Nadbiskup darovao sjajni i dragocjeni žrtvenik.

U predvečerje na Malu Gospu uputilo se je bogoljubno pučanstvo sa svećenstvom k dvoru prap. Nadbiskupa te ga dopratiše do župske crkve pjevajući «Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov» gdje su digli Moći sv. Mucenika pak krenuše sa crvenim barjicama i pjevanjem Litanijs Svetih k crkvi sv. Roka, blizu koje je bila podignuta drvena kapelica nakićena zelenilom i zastavama i tu bi ispravna lutnja sa Dohvalam i bilo je zatim izmoljeno sv. Ruzarije. U nedjelju na 9. rujna u 8 1/2 sat. p. započeo preuz. Nadbiskup uz podvorbu sv. čano posvećivanje crkve. Pučanstvo je pobožno pratilo pojedine dijelove obreda posvete. Pred ulazom u crkvu preuz. prap. Nadbiskup izrekao je vrlo dirljivo prigodnu propovijed u kojoj je vješio onako život omiljelog zaštitnika sv. Roka, kojemu su se uvijek pobožni Olibljani uticali, te bi i iz obližnjih sela mnogi išli na poklon, pak im to živo preporučio, navijastito u današnje pogibelno doba. Mnogima se orosile oči, kad im je spomenuo bogoljublivo i darežljivost nezaboravnih pokojnika i svih onih koji su, ne žaleći truda i troška, u ovo ratno doba doprinijeli preuregjenju milog svetišta.

Dakon obavljene posvete bila je ispravna glogolska svečana sv. Misa, uz pontifikalnu asistenciju, po revnom župnom upravitelju pošt. D. Petru Munzani, uz podvorbu pešt. obredničara D. Zvonimira Kirigina i pošt. prof. D. Ivana Pulistića. Pred večer preuz. Nadbiskup u župskoj crkvi podijelio je svećani blagoslov sa presv. Sakramentom. Tako je bila zaključena, ova rijetka svečanost, koja će ostati neizbrisiva u pameti i srcu prizivovanih Olibljana!

Korčula, 2 oktobra.

Dočetkom prošle godine na policaj mjesnog kotarskog poglavara gosp. Kosta Radimiri bio se je ustanovio u ovom gradu *Odbor gragjana za pučku prehranu*, koji od 1. maja 1916 redovito opskrbljuje svaki mjesec sve siromašne obitelji besplatno, bilo brašnom bilo pšenicom bilo kukuruzom, te troši mjesečno od 600 do 700 kruna.

Otrag nekoliko mjeseci bila je otvorena *pučka ratna kuhinja* i dnevno spravlja se objed za 500 osoba, od kojih oko stotine primaju besplatno, a ostali uz neznatni prinos od 30 do 40 para, i to četiri puta sedmično primjerenu toplu hranu, većinom mesa sa paštom ili ječmom ili drugim sočivom. Cijelu službu vrše besplatno dobre seestre dominikanke, koje svojim plemenitim radom dokazuju da baš shvaćaju glavnu evangjeosku zapovijed hršćanske ljubavi prema svome iskrnjemu. Svim tim upravlja odbor odličnih gragjana, koji ne žale ni truda ni dangube da pomognu siromašnim slojevima pučanstva, a u odboru ističe se navlastito neumorni općeljubljeni član gosp. Frano Dortalan c. k. viši carinarski nadzornik u miru.

Gragjanstvo zna sasvim dobro, i bila bi crna nezahvalnost, kada ne bi se ovjje javno priznalo, da je glavni policaj cijelom ovom blagoslovljenom i humanitarnom radu dako velečovani kotarski poglavar gosp. Radimiri, koji je bio od početka rata veoma susretljiv prema siromašnom pučanstvu, pripomaga odbor u svakom pogledu, preporučivao kod vlasti obe blagotvorne ustanove, isposlovaio od Namještenstva dvaput obilnu izvanrednu, a kasnije stalnu mjesečnu pripomoć, i u ovo zadnje doba sam dobavljaio hrane. Tvrdom vjerom u velikoga Boga da će u nedaleko doba svrsiti ove teške prilike, gragjanstvo korčulansko neće ipak zaboraviti usluge svih koji su se kao pravi domorodci zauzeli za siromahe, a osobito *g. kot. poglavara Radimiri*, koji je doisto pomogao nevoljnike u bijedi, utišao glad u mnogim obiteljima, pokazao se je djelom otac i dobročinitelj siromašnog gradskog pučanstva.

Bila svima od Boga obilna plata, a od pulka duboka zahvalnost.

DALMATINSKE VIJESTI

N. P. gosp. Namjesnik grof Attens

povratio se u nedjelju u večer iz Beča, preko Rijeke, u Zadar. Prije svog odlaska iz Beča imao je čast da bude primljen u posebnu audijenciju od Njegova Veličanstva Cesara Karla.

Lične vijesti.

N. P. prap. Nadbiskup dr. V. Pulistić povratio se sa Oliba u Zadar.

Audijencija dvorskog kapelana kanonika Craitice kod N. V. Cesara Karla.

Pišu nam iz Beča, 3. oktobra.

Prepoštovani gospođin c. i k. dvorski kapelan kanonik dubrovačkog kapetola don *Jose Crnica* imao je danas osobito visoku čast da bude primljen u audijenciju od Njegova Veličanstva Cesara Karla u Reichenu, u 11 sati prije podne. Ostavio je prepošt. Crnica cesarsku villu na sat i po poslje podne; svojom je audijencijom ostao sasvim zadovoljan. Kanonik Crnica imao je sreću još otrog osam godina da bude predstavljen današnjem Cesaru, tadašnjem Nadvojvodi, u Dubrovniku u Hotel Imperialu, kada je tamo boravio zajedno s majkom Njen. Visosi Nadvojvodinjom Josefom.

Bio je s prepoštov. kanonikom Crnicom u audijenciji kod Njegova Veličanstva i Konavljanih gosp. *Luka Novaković* iz Čilipa, bivši zapovjednik postaje a danas činovnik u Spljetu, koji je služio u vojništvu deset godina. Bio je obučan u krásnu konavosku nošnju, svu čistim zlatom izvezenu.

Kad ga je prep. Crnica predstavio Cesaru i rekao mu da umija i njemački, Njegovo Veličanstvo obradi mu riječ njemački, a Novaković mu na svaku lijepo odgovarao.

Predsjedništvo trgovačke i obrtničke komore u Spljetu.

Ministar trgovine potvrdio je ponovni izbor dr. *Edvarda Grgića* predsjednikom i *Ivan-Dinka Ilaha* potpredsjednikom trgovačke i obrtničke komore u Spljetu za god. 1917.

Imenovanje.

Ministar trgovine imenovao je lučkog odaslancika u Trogiru *Iliju Tomanićeviča* za lučkog pristava, ostavljajući ga na sadašnjem mjestu službovanja.

«Savez» za aprovizaciju Dalmacije.

Prma zaključku nekidašnje skupštine Zadrugnog Saveza u Splitu, otputovalo je u ponedjeljak savezovo odaslantstvo u Zagreb, Peštu, Beč i Sarajevo u svrhu aprovizacije Dalmacije. Nađa je, da će ovo odaslantstvo postignuti bar koji uspjeh, da se poboljša prehrana našeg pučanstva dozovom raznih životnih namirnica iz Hrvatske, Ugarske i Bosne, isposlušujući za to potrebni dopust izvoza od odnosnih zemaljskih vlada, koji se dopust dosad bez razlike kratko.

Prazne vreće.

Centrala ratnoga žitnoga zavoda u Beču, s obzirom na sve to veću nestašicu i onemogućenu proizvodnju vreća, strogo zahtijeva povratok svih praznih vreća što ih posuguju za otpremu krušne hrane u pokrajinu.

Da se ovaj povratak što bolje osigura, i umanjji silna briga oko sabiranja vreća, pomenuta je centrala povisila od 1. oktobra o. g. kauciju od K 10 za svaku vreću krušne hrane.

Koliko radi te kaucije, toliko radi redovitijega primanja krušne hrane, u interesu je svih opskrbnih odbora i pododbora, da iza raspačanja primljene hrane povrate prazne vreće onim odakle pridižu krušnu hranu, odnosno izravno na poslovnicu rat. ž. zavoda (Kriegsgetreide) na Rijeci, ako im roba ođanle izravno stize.

Spekulacije sa šećerom.

Namještnstvu je bilo dojavljeno, da se pravi trgovina potrošnim sladom u spekulativne svrhe, a osobito za pravljenje malog vina. Osobito se kod težaka konstatovalo, da se obroci koji pripadaju pojednim članovima obitelji, prodavaju u lihvarske cijene trgovcima, dočično proizvođiteljima malog vina. Na taj se način oduzimlje osobito maloj djeci količina sladora što im pripada.

Takva je trgovina strogo zabranjena, pa bi vlast bila primorana, da se latu najostrijih mjera protiv onih koji bi pređali svoju kvotu, i da isposluje ođznaku saharina na mjesto sladora.

Dalmatinski zastupnik u češkom savezu.

Javljaju iz Beča: Jugoslavenski zast. dr. *Tresić-Pavičić* stupio je kao hospitant u češki državopravni savez.

Poštanske vijesti.

Privatni poljski poštanski saobraćaj dopušten je uz postojede uvjete i za poljske poštanske urede 281 i 463, naprotilj je obustavljen za poljske poštanske urede 147 i 274.

Poljski je paketni privatni saobraćaj u monarhiju dopušten i od poljskih poštanskih ureda 377, 463 i 530.

Otvorenje državne gimnazije u Kotoru.

Kotor, 6. Na 4 o. m. bilo je svečano otvorenje gimnazije u Kotoru u prisustvu svih mjesnih vlasti. Upravitelj gimnazije držao je prigodni govor iza koga je opjevana Carevka uz poklike Cesaru, vojsci i generalima. Tom prigodom otprenljena je bizozjavna zahvalnica Njegovu Veličanstvu. Otvorenje je 7 razreda, upisano je 54 učenika i jedna učenica.

La fiera di San Simeone.

Domenica un uragano di vento con pioggia, che determinò un eccezionale abbassamento di temperatura, preludio poco favorevolmente alla fiera di San Simeone, che fu quindi assai poco animata, con scarso concorso di gente dai dintorni. Il vento e la pioggia disturbarono tutta la giornata, cosicché mancò il solito movimento per le vie e nelle piazze.

Alle sacre funzioni nella Collegiata, riccamente addobbata, intervenne grande folla, specie alla messa in musica, egregiamente eseguita sotto la

direzione del maestro Lederer. Pontificò S. C. Mons. Arcivescovo Pplisić, presente il ven. Capitolo metropolitano, e tutto il clero secolare e regolare.

Alla sera, alla solenne esposizione del Sacramento, il tempio del Santo era affollato di fedeli, e nei pubblici ritrovi, caffè e cinematografi vi fu notevole movimento.

† dr. Ivan Krek.

Ljubljana, 10. Zastupnik u Carevinskom Vijeću dr. *Ivan Krek* umro je danas nenadno.

Ivan Krek, doktor teologije na bogoslovnom sjemeništu u Ljubljani, rođio se 25 decembra 1863 god. u Sv. Gregoru u Kranjskoj. Pohagao je gimnaziju i sjemenište u Ljubljani, 1883 god. postao je svećenikom. Bio je zastupnik na Krauskom Zemaljskom Saboru i na Carevinskom Vijeću. Pripadao je slov. pučkoj stranci.

Čitulja.

Pišu nam iz Šibenika, 9. o. m.:

Profesora na ovdashnjoj ref. realnoj gimnaziji gosp. *Bradanaovića* zadeshila je teška nesreća, teža od svake. Nakon kratkog bolovanja umrije mu u Spljetu, u cvijetu mladosti, milotkrvna i dobra drugarica *Ada*, rođom *Bontempo*, ostaviv ga sama s jedinicom nejakom kcerkom. Kogod je pokojnicu poznavao, ljuto će ga kosnuti vijest o njezinoj smrti, jer bijaše uzorita kći, žena i majka. Pokoj njezinoj duši, a teško uciviljenom suprugu i čestitoj obitelji Bontempo naše živo saučesje.

Stari kotorski Arhiv u Zadru.

Zadnji «Vjesnik» Zemaljskog Arhiva u Zagrebu (godina XVII, sveska 4) donosi vrlo interesantnu sastavak prepošt. don Antuna (Miloševića) «Stari kotorski Arhiv u Zadru». Mi prenosimo iz «Vjesnika» na IV. stranici našega lista tal iljep opis «Starog kotorskog Arhiva», koji će mnogo zanimati sve one koji se bave proučavanjem naše prošlosti.

60-godišnjica dubrovačkog pjesnika Iva obnle Vojnovića.

U ulorak 9. o. m. slavio je dubrovački glasoviti pjesnik Ivo conte Vojnović 60-godišnjicu svoga rođenja. U Zagrebu, gdje pjesnik sada boravi, priređeno mu je ovom prigodom lijepo slavlje. Doline donose zgodnih sastavaka o značenju i radu pjesnikovu i neke omanje njegove radnje.

Vojnovićeva šezdesetogodišnjica proslavila se u «Hrvatskom kaz listu» u Zagrebu sa novo uvježbanim *Etkinocijem*, uz konferencu prof. dr. *Dragutina Prohaska*.

Mlađi spljetski umjetnik.

g. *Petar Betiša*, priređuje u Zagrebu u Ulirichovu salenu izložbu svojih umjetničkih radova, osobito seoskih pejzaza i marina sa Jadrana.

Stara narodna nošnja u okolici Nina i «Litar».

Gosp. *Stjepan Roca*, učitelj na c. k. obrtničkoj školi u Spljetu, službovajući više mjeseci za ovoga rata blizu Privlake (Nin) došao je u užu doljaci sa privlačkim ribarima i sa seljacima iz Ninske okolice. Kod starića i maha našao je ostakne nekadašnje bogate narodne nošnje. Nešto je kupio za Etnografski Muzej u Spljetu; a za «Litar» Muzeja obradio je dvije odluje teme «Narodna nošnja u Ninskoj općini» i «Litar» ž. Marko». U ovoj zadnjoj prikazuje još živućeg litarožjku, njegov rad, njegovo umijeće, kojim je on klio naše mome od Nina do ravnih kotara.

Kako je sada nošenje litar palo na niske grane više ih taj zanallja i ne izraguje, pa je prođao gosp. *Roci* čitav kalup sa ostalim oruđjem, koja se sad čuva u Pokrajinskom Muzeju za narodni obri i umjetnost u Spljetu. Litar, kako će biti mnogijema poznato, to je oko dva prsta širok i s puljama od kositera našaran kajš, kojim se žene opasuju. Što je koji duži, da se više puta njime opasati može, to je ljepše.

Vukovi.

Pišu nam sa Zvalaje, iz Dmiške krajine, dne 6 listopada.

Naši obični zvalajci i svagdanji gosti vukovi još se baše po ovim planinama, te čine velike štete jednom tečaju.

Kroz mjesec srpanj, kolovoz i rujna o. g. mnogim žiteljima ove općine vukovi poklaše, razderashe te izbeđoše od svakovrsnog blaga.

Vukova je na broju 5 velikih i 5 malih. Baše se po Svalaji i Kozjaku, a osobito u gustoj borovoi šumici u Štikovu, a u posljednje doba pregošio na Mosec, te i u selima područja Moseca počese nemilosno blago klati.

Evo vam točan popis onih žitelja, kojima vukovi nanijese štete u blagu:

U odlomku Štikovu: Savi Kneževiću p. Pavla 7 ovaca podavili; Milici z. Gjure Dvijača 10 ovaca; Nikoli Kneževiću p. Jovana 3 ovce; Krstanu Gracovcu p. Ilje 2 ovce; Marti Dević ud. p. Stevana 1 junicu; Savi Grgiću p. Aćima 3 ovce; Milici z. Mile Bure ovna i ovcu; Nikoli Erakoviću p. Save 3 ovce; Tomi Erakoviću p. Ilje 2 ovce; Mili Bogdanoviću p. Sime 2 ovce; Pavlu Erakoviću 1 ovcu.

U odlomku Baljaku: Aćimu Jaskoviću p. Josipa jednog ovna i 1 ovcu; Milici Gegić z. Gjurinovi kovu i ovcu; Angli z. Ilje Beševića 15 ovaca; Ili z. Jove Beševića 4 ovce; Ivanu Beševiću p. Krste 3 ovce; Božku Obradoviću 2 magaradi.

U odlomku Mirlović u polju: Anici Ivčević z. Grginovi i konja; Sini Buzovu Cvitkovicu 1 konja; Maji Buzovu p. Nikole 1 kobulu, 1 ždrijebce i 1 kozu; Ružici Davidović z. Božinovi 1 magare; Jakovu Buzovu p. Luke 2 ovce; Ružici Cubi z. Lazinovi i kravu; Anici Buzov z. Matinovi i kravu; Iliji Buzovu p. Jakova 2 kozze; Mari z. Ante Buzova 6 kozza; Rislj Sarcu p. Luke 5 ovaca; Jakovu Kušević p. Boža 1 kozu.

U odl. Čavoglavi: Anti Goreti p. Vranje 2 magaradi; Mati Goreti p. Blaža 1 magare.

U odl. Kijak: Ivanici udovi p. Vice Ožarića i junicu; Boži Dabri p. Mate 1 magare; Blažu Prnjaku p. Ivo 3 ovce.

U odl. Umiljanoviću: Tomi Vrbatoviću 3 ovce, 1 vola i 1 magare; Anti Delongi p. Vranje 5 kozza; Ivanu Zravicu p. Luke 1 kozu; Anti Lovrenoviću p. Mate 14 ovaca; Mati Grizelju p. Petra 4 ovce; Mariji Vukušić z. Matinovi 2 kozze.

N. V.

fficio S. C. Mons.
en. Capito me-
e regolare.
lato di fedeli, e
lografi vi fu no-

Poziv onima koji bez dopusta borave izvan a. u. Monarhije.

Današnji «Objavitelj Dalmatinski» donosi ovu objavu:

Na temelju § 2 carske naredbe 15. septembra 1916. l. d. z. br. 309. pozivaju se dole naznačeni austrijski državljani, koji su prije ili tekom sadašnjeg rata, napustili, bez posebne dozvole vlasti, svoje boravište u Austriji, te borave izvan granica austro-ugarske monarhije, da se kroz mjesec dana iza prvog proglašenja ove javne objave u službenom listu, povrate u Austriju, te da, odmah po povratku, prijave ovom c. k. namjesništvu svoje novo boravište i opravdaju svoju dotadašnju odsutnost.

U smislu § 4 rečene carske naredbe, pasož za inozemstvo i dozvola za prekoračenje granica ne smatraju se posebnom dozvolom vlasti kako je spomenuta u prvoj tački ove objave.

Ako povratku dolje naznačenih osoba stoji na putu koja od njih ne prouzročena zapreka, imaju kroz mjesec dana javiti u okolnost ovom namjesništvu te ako isto ne dozvoli iznimke odmah povratiti se kroz mjesec dana iza kako prestane dotična zapreka.

Proti osobama koje kroz utanačen rok ne budu udovoljile ovom nalogu postupat će se po smislu §§ 7 i 9 predpomenute carske naredbe.

- Mestrovich Đatale, rođ. 1870, Zadar, obrtni list.
- Galesich Guido, r. 1878, Zadar, obrtni list.
- Gilarđi Richard, r. 1870, Zadar, obrtni list.
- Allegretti dr Vinzenz, r. 1891, Rab, ljeknik.
- Nani Emanuel, r. 1889, Zadar, mašinista.
- Androvič Peter, r. 1865, Zadar, ljekarnik.
- Rovaro-Briži Josif, r. 1870, Zadar, trg. agent.
- Marinello Johann, r. 1893, Zadar, priv. činov.
- Dvornik Josif, r. 1895, Split, kemičar.
- Morpurgo Viktor-David, r. 1871, Split, inžinir.
- Dešković Anton, r. 1856, Pučišće, inžinir.
- Campos Emanuel, r. 1871, Split, obrtnik.
- Matijević Emil, r. 1885, Kotor, poduzetnik.
- Bettini Franz, r. 1884, Split, inžinir.
- Nagy Nikolaus, r. 1893, Korčula, mjerac.
- Pervan dr Franz, r. 1878, Split, ljeknik.
- Miotto Ivan (Giovanni), r. 2, Split, upr. kot. bol. blag.
- Miotto Alois, r. 1877, Split, obrtni list.
- Miotto Ercole, r. 1899, Split, trgovac.
- Radić Slavko, r. 1897, Bol, tehnik.
- Morpurgo Lucian Javi, r. 1886, Split, trgovac.
- Banac Pero, r. 1864, Dubrovnik, trg. agent.
- Könnenović Mirko, r. 1870, Ercegovci, poduzetnik.
- Plomčilo Topavica, r. 1872, Ercegovci, poduzetnik.
- Ramadanović Velimir, r. 1875, Kotor, trg. agent.
- Petrović Milan, r. 1882, Buđva, obrtni list.
- Radjenović Ivo, r. 1875, Buđva, poduzetnik.
- Radjenović Mitar, r. 1877, Buđva, obrtnik.
- Petković Blagoje, r. 1882, Risan, obrtnik.
- Supuk Miloš, r. 1887, Šibenik, obrtnik.

Zadnje boravište u Austriji.

Direktivne cijene za klak.

Ured za ispitivanje cijena u Zadru zaključkom od 25. septembra 1917. ustanovio je ove direktivne cijene za klak:

Živi klak: cijena za proizvajajuća u mjestu proizvodnje (za 100 kg.) K 16, cijena za preprodavaca u mjestu prodaje (franko obala) za 100 kg. K 30.

Zagašeni klak: cijena na veliko za 1 m³ K 195, cijena na malo za 0,020 m³ K 3,70.

Novo knjige.

Primismo sa zahvalnošću: «*Angjeosko dijete*» molitvena knjižica za školsku mladež obojega spola. II. izdanje. Priredio O. Hugolin Didon, franjevac. Svaki komad stoji 80 filira. Dobiva se kod uredništva Euh. Glasnika u Zadru. Novac se šalje unaprijed, ili se knjižice šalju sa pouzetećem.

U prvom dijelu «*Pravila kršćanskog života za angjeosko dijete*» uči se dijete kako mu se vladati uopće, u Crkvi, u školi, u kući, van kuće; kako će prisustvovati Misi, obavljati ispovijed, pristupati na Pričest; kako se priviknuti iz mladosti svoje raznim pobožnostima, ođa ostane dobro i krepno kroz cijeli svoj život; a to tako kratko i jasno, da svaku stranu može lako i na pamet naučiti, a da se ne umori niš da mu dosadi. Bođni ga na posluh, poniznost, čistoću, iskrenost i t. d. Iza kako ga je autor knjižice u tome poučio i uvježbao te u to zaljubljuje, podiže njegovu pamet i stvori u njemu ljubav prema molitvi, koju će lako svaki naučiti. Nadođazi večernja molitva, kratka, ali jasna i umiljata. Vodi ga zatim sv. Misi, i tu budi u njemu pobožna čuvstva. Zatim ga pripravlja na ispovijed i Pričest, na pohod isusu u Presvetomu Sakramentu; uči ga kako se obavija Kršćni put sv. Krunica i druge razne pobožnosti.

Knjižica je lijepo satkana, kratkim stavkama sastavljena, koje se lako na pamet nauče. Dobro bi bilo da svaka majka, svaki uzgojitelj djece, svaki vjeroučitelj pruži u ruke svojim gojencim pri otvoru škole ovu krasnu knjižicu. Hvala stoga O. Hugolinu, koji je uz sve poteškoće ratnoga doba priredio ovo drugo izdanje za našu hrvatsku djecu. Poznao je potrebu djetinje srca, te mu ovo pružio u ruke putokaz kroz život.

Primiti smo sa zahvalnošću:

Ivan Joergensen «Moje naziraje o svijetu» prevod: Juraj Dorčić. — Split, Leonova Tiskara, 1917.

Neke Misi o Junačkim Narodnim Pjesmama. Napisa: O. Štjepan Grčić. — Split, 1917. Brzotiskari «Narodne Tiskare».

Giuseppe Gentilizza. *Il presente e l'avvenire della Dalmazia e della sua splendida riviera.* — Premiato stab. tipografico e litografico E. Vitaliani, Zara 1917.

Crveni križ — Croce Rossa.

Elena ved. de Benedetti per onorare la memoria della def. Caterina Bilagher cor. 3.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

RAZLIČITE VIJESTI

Karte za krumpir.

Kako iz Beča javljaju, uvode se tamo namjesničkom naredbom, koja stupa na snagu 21. oktobra, karte za krumpir. Tom se naredbom uređuje, kako će se izdavati krumpir onima, koji nisu sami oskrbljeni, za potrošnu periodu 1917-1918. Kako je poznato, uzeta je pod odvojenu zabranu sva žetva krumpira. Cijeni se, da će žetve biti po prilici 70 milijuna metričkih centi. Od ovih 70 milijuna najprvo je država zatražila za sebe 20 milijuna. Od toga dolaze vojnoj upravi 3 milijuna, a ostalih 17 milijuna podijelice se za sveukupni potrošak stanovništva po kvoci na glavu. S kartom na krumpir ima se zajamčiti pravedan klijuč podjele. Za uređ za naredbu prehranu preostaje važna zadaća, da se brine za to, da se ovih 20 milijuna metričkih centi krumpira pravodobno u cijelosti nabave i zaslisa donesu na mjesta, gdje treba krumpira. S ovim sistemom, što je uveden, osigurane su najprvo najpreče potrebe najsiromašnijih narodnih slojeva. Preko ove rekvirirane količine krumpira preostaje još oko 16 do 18 milijuna metričkih centi krumpira za producente, koji sađu krumpira, koja je određena za potrošak producenta. Ono, što bude još preko toga krumpira, prepustiće se slobodnom prometu. Od dana 21. oktobra, kad karta za krumpir stupa na snagu, smiju se krumpiri davati samo, ako se karta pokazuje i uzane odrezak, koji otpada na sećmicu. Nije još ustanovljeno, koliko će se krumpira davati na sećmicu. To će politička oblast odrediti od slučaja do slučaja. Karta vrijedi za 14 sedmica, samo će prva karta vrijediti za 12 sedmica. Karte se dobiju, gdje se izdaje kruh. Ko hoće da dobije kartu, mora donijeti pismenu izjavu od predstojnika kućanstva, da u njegovu kućanstvu nema više nego 5 kilograma krumpira na svaku osobu, koja se hrani kod njega. Zalihe iz vlastite bašće i sličnih malih poslova ne odračunaju se. A ko ima krumpira u toklijoj količini, da nema prava na kartu, ne smije potrošiti više krumpira, nego onaj, koji ik dobiva na kartu, ako ne će da izgubi pravo na kartu za buduće, jer će mu se onda dati karta, kad oblast ustanovi, da je krumpir potrošio u mjeri, koja je određena na sećmicu. Karta za krumpir ima de odreske za svaku sadmicu, a svaki je odrezak podijeljen opet u odreske za dan. To je za to, jer će se oni, koji jedu krumpir u gostionicama, morati svaki put iskazati, koliko su potrošili, a da mogu dobiti krumpira taj dan. Gostioničari će dobiti iskaznice za uzimanje krumpira, pa će se u Beču i u drugim velikim gradovima na osnovi tih iskaznica putem zadruge opskrbljivati krumpirom. Poblize odredbe radi izdavanja karta za krumpir i prođenja rajonizacija izdaje političke oblasti slično, kao za kruh i brašno.

Telegrami Uredništva.

Izvjestaj austrijsko-ugarskog glavnog štapa.

BEČ, 9. Službeno se javlja: 9. oktobra 1917.

Istočno bojište: Stanje se nije izmijenilo.

Talijansko bojište: Jučer izjutra odbijen je kod Kala, na visoravni Bašnica-Sveti Dub, talijanski napad sa velikim gubicima za neprijatelja: ostade u našim rukama 120 zarobljenika i 7 mitraljeza. Kod Kostonjovice jedno nam uspješno preduzeće donije 180 zarobljenika.

Arbanaško bojište: Na istoku od Valone osujeđen je pokuš Talijanaca, da pređu preko Vojuse.

Doglavica generalnog štapa.

Izvjestaj njemačkog glavnog štapa.

BERLIN, 9. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni štab, 9. oktobra 1917.

Zapadno bojište: Artiljerijski boj u Flandriji bio je, unatoč burnom, kislim vremenu, jak izmjeđju Houthoulslešume i Zandvoorde. Na večer neprijatelj sasrta paljbu u žestoke valne napade na pojedine odsječke. Doslje nemirne noći artiljerijska djelatnost poraste na svoj frontu do ubrzane vatre. S obe strane željezničke pruge Staden-Boosinghae i na sjeveru od ceste Menin-Ypres engleska je pješadija udarila da napane. Boj se bje. Kod ostalih armija, osim vatre, koja je čitav dan trajala, na sjevero-istoku od Soissons, nije došlo do ovecih bojeva.

Na istočnom bojištu ništa važno.

Maćedonska fronta: Živahna djelatnost vatrom na jugo-zapadu od Doiranskog jezera, u Vardarskoj dolini, na Dobropolju i u obliku Cerne.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Sinoćnji izvještaj njemačkog velikog glavnog štapa.

BERLIN, 9. u večer. U Flandriji razvila se iz jutrnjih bojeva nova bitka, koja još traje izmjeđju Draacbanka, na sjevero-istoku od Bioxschirta i Ghelvelda na 18 kilometara širine. Ma da je po više puta nevaljivo, zemljište što je neprijatelj stekao ograničava se, po sadašnjim vijestima, na usku zonu izmjeđju Draacbanka i Doelkapelle. Uostalom napadi bjehu odbijeni.

Inače ništa važno.

Ministarstvo za socijalno staranje.

Previšnje ručno pismo Ministru Predsjedniku.

BEČ, 9. Cesar je izdao ovo ručno pismo ministru predsjedniku Seidleru:

Dragi doktore viteže Seidleru!

Odobravam ustanovljenje ministarstva za socijalno staranje sa djelokrugom, koji je u prilogu odredjen, te Vas ovlaščujem da odnosno zakonstavu osnovu prikažete u Carevinskom Vijeću radi ustavnog postupanja.

Reichenau, 7. oktobra.

ZASTUPNIČKA KUĆA.

U odboru za predračun.

BEČ, 9. Za raspravljanja privremenog predračuna češki socijalist Smeral upitao je ministra predsjednika o stajalištu vlade prema demokratizovanju općina i zemaljskih sabora.

Ministar predsjednik je odgovorio, da se ne može konkretno izjaviti o pitanju demokratizovanja autonomnih zastupništva, ali da se vlada revno bavi osnovama za reviziju ustava. Ministar predsjednik objasnio je, što skorije vrijeme ta načela u odboru za ustav Zastupničke Kuće i u komisiji za ustav Gospodske Kuće. Kad dogje na red pitanje o demokratizovanju autonomnih zastupništva, tad će vlada zauzeti stajalište i prema tome predmetu. Nema sumnje, da će se postić sporazum i u tom pitanju.

Zast. Laginja tuži se, što tako zvani Beckov program, koji je imao da naročito za Dalmaciju i Primorje udovolji čitavom nizu prijedloga potreba, dosad još nije izveden. Govornik pospješuje gradnju za monarhiju vrlo važne željezničke pruge Sv. Petar-Rijeka odnosno Sv. Petar-Opatija sa istarskom prugom Divača-Dola preko Monte Maggiore, zatim raspreda potanko o školskim prilikama u Istri i Dalmaciji, traži priznavanje ispita položenih na zagrebačkoj univerziteti, te kaže: Predma niko izmjeđju predstavnika Južnih Slavena ne poriče dobre namjere ministra predsjednika i kabineta, to oni opet ne nalaze pretpostavke da bi mogli glasovati kredit milijarada što ga traži vlada.

Steinwender izriče nadu, da će se pregovori, što se vode izmjeđju vlade i stranaka, skorice povoljno dokončati.

Naredna sjednica u četvrtak.

Pregovaranja Ministra predsjednika s Južnim Slavenima.

BEČ, 9. Ministar predsjednik Seidler imao je dogovor sa južnim Slavenima Korošćem i Laginjom. Dogovor će se nastaviti u četvrtak.

U odboru za pribjeglice.

BEČ, 8. Odbor za pribjeglice Zastupničke Kuće raspravljao je o prijedlogu zast. Bugatta upogled postupanja oružništva u pribjegličkom taboru u Wagni, kojemu je jedan pribjeglica Talijanac pao žrtvom.

Odbor je odlučio, da se odeslju pouzdanici u Wagnu da učine izvijače, po rezultatu kojih će prikazati Kući eventualne prijedloge.

Prilike u zakloništu pribjeglica u Wagni.

BEČ, 9. U odboru za pribjeglice članovi odbora, koji su bili ođasani u Wagnu, izvjestili su o svojim opažanjima. Ministar unutrašnjih posala Toggenburg izjavljuje, da se žalosni dogogjoj u Wagni mora najdublje požaliti; ali, po izvijačima, ne bi bio toliko osnovan u općem očajnom raspoloženju pribjeglica u onom taboru; izgleda pače da je to slučaj, koji je potekao iz raznih incidenata. Nije se moglo ni sa koje strane utvrditi, da su taborski činovnici, koji su potčinjeni ministarstvu unutrašnjih posala, prekršili dužnost. Ministar obećaje, da će se ukinuti disciplinarno kazeno pravo za manje izgrede pribjeglica, koje, kako neki govornici žale, nije u zaklonu osnovano; na kraju izjavljuje, da će se postarati da se uklone neprilike, koje su se u tim tabovima pojavile, pa i sve ono što može da učini zalosnijom tešku sudbinu pribjeglica.

Odbor je odlučio pozvati vladu, da se energično povede vojnička sudska istraga protiv oružnika radi upotrebljavanja oružja, i da se odmah poboljša taborska uprava.

U „Reichstagu“ Izjave državnog kancelara Michaelisa.

BERLIN, 9. Reichstag. Za nastupljene rasprave o upiti socijalnih demokrata upogled pangermanske agitacije u vojsci, Dittmann izjavljuje, da su se u mornarici, radi prikazivanja neodvisnog socijalno demokratskog osjećanja, udarile kazne od dvjesto godina tamnice i da su nekoliko mornarićna momčad strijeljana.

Državni kancelar Michaelis poriče Dittmannu pravo da govori o agitaciji u vojsci i mornarici, jer njegova stranaka stoji za državnog kancelara, s onu stranu granice, u kojoj državni kancelar postupa objektivno sa svima strankama (Uzvići negodovanja na lijevici). Zatim državni kancelar čini izjavu sličnu onoj koju je učinio u glavnom odboru, te kaže: Dok protivnici bude iznositi neprihvatljivih zahtjeva, nećemo pružati ruke za mir; naš će mir i tako već doći.

Državni tajnik mornarice Capelle javlja, da su, uslijed ruske revolucije, neka momčad na njemačkoj floti bila navedena da pokušaju, ne bi li sklonuli svu momčad na floti na neposluh te eventualno silom paralizovali flotu i iznudili mir. Ovi su ljudi imali odnosa sa neodvisnim socijalno demokratskom strankom; pače glavna se agitacija vodila po planovima neodvisnih socijalno demokratskih zastupnika u Reichstagu Dittmanna, Haasea i Vogtherra te bila odobravana. (Veliko ogorčenje u dvorani). Zastupnici su opominjali glavnoga agitatora da bude oprežan i obećavali su mu izdašno podupiranje ođaslijanjem materijala za agitaciju i razdraživanje flote. (Veliko uzbuđenje, više se „Dfuib“). Ali spremnost flote nije od te agitacije ni časa bila u opasnosti.

Socijalni demokrti Haase, Vogther i Dittmann priznavaju da su sa nekim mornarima imali dogovora, ali se radilo o opravdanim žalbama.

Capelle čita preslušaj glavnih krivaca i drugih optuženika, kojim se njegove tvrdnje potvrđuju. Govornici raznih stranaka traže, da spomenuti neodvisni socijalni demokrti budu kažnjeni, ako su skrivili.

Zatim kuća odbacuje prijedlog neodvisnih socijalnih demokrata, po kojemu pretresanje upita ne bi odgovaralo nazorima Reichstaga, te počinje vijećanje o izvještaju glavnog odbora upogled izvanjske politike.

Državni tajnik za izvanjske poslove Kühlmann, kaže, da preostoji prelom diplomatskih odnosa sa Deruom. Nastojanja središnjih vlasti da se sa neprijateljskim državicima dogje da izmjene misli, nijesu, otkad se odgovorilo na papinu notu, niti najmanje napredovala; i sve da je grof Czernin zadnjih dana držao zamašan govor o miru, nijesmo se miru nikako približili. Kühlmann razlaže zatim o francuskim zahtjevima upogled Elssassa i Lothringene, te kaže: Sto se liče Elssassa i Lothringena Njemačka ne može bilo kako pristajati. Osim ove francuske želje, nema druge apsolutne zapreke miru, niti ima koje pitanje, koje se ne bi dalo nagogjenjem riješiti. Govornik se dotiče sasvim utopišćskog osvajačkog programa ententinih političara te podsjeća na jasne, nikome sumnjive osnove njemačkog programa o miru, kako je objasnjen u odgovoru na papinu notu, pa završuje: Svako je pozvan, da našoj izvanjskoj politici dade onu snagu i kompaktnost, koju ona treba da dogje do pobjede i mira. (Burno odobranje). Vijećanje će se nastaviti sutra.

Novo rusko ministarstvo.

PETROGRAD, 9. Vijest agencije. Novo ministarstvo što je Kerenski obrazovao prema sporazumu sa demokratskim i gragjanskim strankama, sastavljeno je ovako: Njegovi su članovi socijalisti: Kerenski, ministar predsjednik i viši zapovjednik; Nikitin, unutrašnji poslovi, pošta i telegraf; Maljantovič, pravda; Prokopovič, prehranjivanje; Aksentijev, poljodjelstvo i Gvozdev javno radnje.

Dijesu socijalisti članovi: Tereščenko, izvanjski poslovi; Konozalov, trgovina; Bernacki, financije; Saleckin, nastava; Kartašev, bogostovje; Kirškin, javno staranje; Smirnov, državni kontrolor; Trefjakov, predsjednik gospodarskog vijeća kod privremene vlade; Liverovski, ministar prometa; general Verhovski, rat; admiral Verdevevski, mornarica.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 9. Si comunica ufficialmente: 9. ottobre 1917.

Teatro della guerra orientale: Situazione inalterata.

Teatro della guerra italiano: Dresso Kal, sull'altipiano di Bainsizza — Spirito Santo — ieri mattina un attacco italiano fu ribattuto con forti perdite del nemico. Rimasero nelle nostre mani 120 prigionieri e 7 mitragliatrici. Dresso Kostonjevica un'operazione coronata di successo ci fruttò 180 prigionieri.

Fronte albanese: Ad est di Valona venne mandato a vuoto un tentativo degli Italiani di passare la Vojusa.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 9. Il Wolff-Bureau comunica: Grande quartiere generale, 9 ottobre 1917.

Teatro della guerra occidentale: Il duello d'artiglieria nelle Fiandre fu forte ad onta del tempo burrascoso e piovoso, fra il bosco di Houthoulsle e Zandvoorde. Il nemico converse la sua azione in violenti impeti di fuoco contro singoli settori. Dopo una notte inquieta, l'azione dell'artiglieria s'intensificò su tutto il fronte fino ad un fuoco a stamburate. Da ambo i lati della ferrovia Staden-Boosinghae ed a nord della strada Menin-Ypern la fanteria inglese si slanciò ad un attacco. Il combattimento è in corso. Dresso le altre armate; tranne il fuoco durate tutta la giornata a nord-est di Soissons, non si venne ad operazioni combattive di maggior entità.

Teatro della guerra orientale: Nulla d'importanta.

Fronte macedone: Azione vivace di fuoco a sud-ovest del lago di Doiran, nelle valli del Vardar, sul Dobropolje e nell'arco della Cerna.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik. Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

Kokosove torbe

za uljarske tiskove

mogu se nabaviti uz povoljne cijene kod tvrtke

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Braća Klein - Zadar.

Stari kotorski arhiv u Zadru.

Spisi, isprave, rukopisi starog kotorskog arhiva bili su koncentrovani godine 1885. u namjesništveni arhiv u Zadru.

Ovi su spisi veoma važni za užu povjest grada Kotora, dočito Boke Kotorske, za vrijeme mletačke vladavine, prve austrijske vladavine, francuske vladavine, privremene narodne vladavine, i druge austrijske vladavine (od god. 1815. do god. 1826.). — Prilično su dobro sačuvani. Na mjestima su neki oštećeni od vlage.

Niže iznosim na vidjelo popis svih ovih spisa, koji dosad nije bio nigdje objelodanjen, i to po redu, kako su ovi spisi smješteni u arhivu.

Popis isprava starog kotorskog arhiva.

Mletačka vladavina, vijek XVII i XVIII.

1. Spisi izvanrednog proveditura u Kotoru Antuna Zeno («Droveditore Extraordinario di Cattaro e à Albania Veneta») god. 1684., 1685., 1686. — Sveska 4 (br. 1—4).

2. Spisi izvanrednog proveditura u Kotoru Ivana Krstitelja Calbo, god. 1686., 1687. i 1688. — Sveska 2 (br. 5—6).
3. Spisi izvanr. prov. u Kotoru Petra Deudo, god. 1688., 1689. i 1690. — Sveska 3 (br. 7, 8, 9).
4. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Nikole Erizzo, god. 1691., 1692. i 1693. — Sveska 3 (br. 10, 11 i 12).
5. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Alviza Marcello, god. 1694., 1695., 1696., 1697. i 1698. — Sveska 4 (br. 13, 14, 15 i 16).
6. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Bartola Moro, god. 1699., 1700., 1701. i 1702. — Sveska 4 (br. 17, 18, 19 i 20).
7. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Fridrika Badoer, god. 1702., 1703. i 1704. — Sveska 2 (br. 21 i 22).
8. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Frana Donado, god. 1704., 1705., 1706. i 1707. — Sveska 2 (br. 23 i 24).
9. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Marina de Molin, god. 1708., 1709. i 1710. — Sveska 2 (br. 25 i 26).

10. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Filipa Capello, god. 1710., 1711. i 1712. — Svezak 3 (br. 27, 28 i 29).
11. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Nikole Contarini, god. 1712., 1713. i 1714. — Sveska 3 (br. 30, 31 i 32).
12. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Sebastiana Vendramin, god. 1714., 1715. i 1716. — Sveska 3 (br. 33, 34 i 35).
13. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Frana Dona, god. 1717. — Svezak 1 (br. 36).
14. Spisi izvanr. prov. u Kotoru Marina Molin, god. 1717., 1718. i 1719. — Sveska 2 (br. 37 i 38).
15. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Marka Flangini, god. 1719., 1720. i 1721. — Svezak 1 (br. 39).
16. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Daniela Renier, god. 1721., 1722. i 1723. — Svezak 1 (br. 40).
17. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Vicka Loredan, god. 1723., 1724. i 1725. — Sveska 2 (br. 41 i 42).
18. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Gabrijela Boldu, god. 1725., 1726. i 1727. — Sveska 2 (br. 43 i 44).

19. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Vicka Loredan i Gabrijela Boldu, god. 1725., 1726. i 1727. — Svezak 1 (br. 45).
20. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Antuna Bembo, god. 1727., 1728., 1729. i 1730. — Sveska 4 (br. 46, 47, 48 i 49).
21. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Petra Angjela Magno, god. 1730., 1731., 1732. i 1733. — Sveska 2 (br. 52, 53, 54 i 55).
22. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Vicka Dona, god. 1733., 1734., 1735. i 1736. — Sveska 4 (br. 50 i 51).
23. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Mark' Antuna Trevisan, god. 1736., 1737., 1738. i 1739. — Sveska 2 (br. 56 i 57).
24. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Marka Querini, god. 1739., 1740., 1741. i 1742. — Sveska 5 (br. 58, 59, 60, 61 i 62).
25. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Ivana Krstit. Albrizzi, god. 1742., 1743., 1744. i 1745. — Sveska 3 (br. 63, 64 i 65).
26. Spisi izvanr. proved. u Kotoru Marina Dona, god. 1745., 1746. i 1747. — Sveska 2 (br. 66 i 67).

(Slijedi).

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun. Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosa svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

LAHOV

R. VLAHOV ZARA

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 3/4 kamata.

Ratni invalid traži se za privremeno uzničkog nadziretela kod č. k. zemaljskog suda u Zadru.

Uvjeti: da je po zanatu knjigoveža, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odijelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za orkestar gradskog kazališta u Varaždinu, i to: I. violinistu, I. violistu, I. čelistu, I. flautistu, I. oboistu, I. fagotistu i I. i II. cornetistu. — Uz ovu zašluzbu mogli bi biti namješteni kao pisari, poslužnici ili što slična. Prijave: Pokr. dalm. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Fratelli Mandel & Mipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

Ratni invalid se traži za općinskog redara u općini u Obrovcu, koji će vršiti i službu vrhovoditelja. Uvjeti: sposoban za hođanje, poznavanje hrvatskog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odijelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Prednost imaju praktični vinogradari i oženjeni. Ima stan u naravi, a platu po pogodbi. Prijave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid Ratni invalid traže se za trgovačkog pomoćnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovačkog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zastjevi plate i ponuđe „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadi» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 8.80. — Fotografirskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailiranih tablica za groblje sa i bez fotografije

== za dućane i za urede. ==

Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Disači stroj «Meteor» Kr. 480 takogjer hrv. pismom.

Dečata od gume i mjedi.

Novosti! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kr. 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 9, sa gvozdnom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. — Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Šode kauštike

u bačvama od okolo 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrdka

Marcello Pattiera
Zadar
Brzjavi: PATTIERA - Zadar.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrške Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrške Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.